

ปฏิทินการผลิตและการจัดการ “พริก”

ระยะต้นกล้า (ก่อนย้ายปลูก 35 วัน)

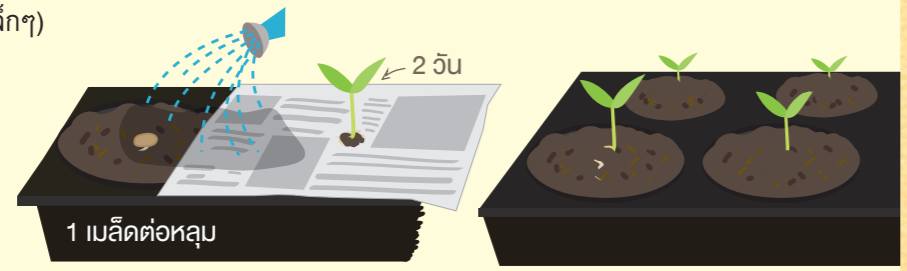
บ่มเมล็ด

- คัดเมล็ดดีและตำทั้ง
- แช่เมล็ดในน้ำอุ่น 30 นาที
- ห่อเมล็ดด้วยผ้าขาวสะอาด (ทิ้งไว้ 3-7 วัน รากเริ่มออกเป็นตุ่มสีขาวเล็กๆ)

เพาะเมล็ด

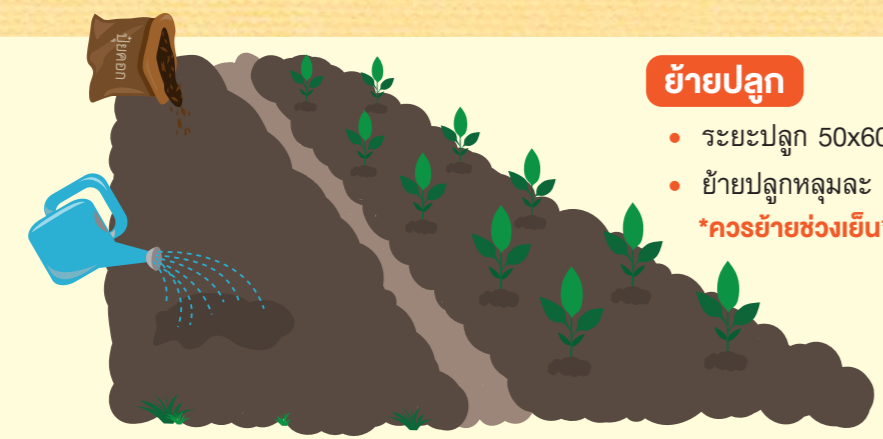
- ผสมวัสดุเพาะให้เข้ากัน (แกลบดิบ แกลบคั่ว กากตะกอนหมักกรองน้ำตาล อัตรา 1:1:1) หรือใช้พีทมอส *ต้องเป็นแกลบเก่า*
- ใส่วัสดุเพาะลงในภาชนะ รดน้ำให้ชุ่ม ใช้ไม้เจาะหลุมลึกประมาณ 0.5 ซม.
- หยอดเมล็ดที่มีราก 1 เมล็ดต่อหลุม กลบบางๆ แล้วรดน้ำให้ชุ่ม คลุมด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ รดน้ำอีกครั้ง
- ประมาณ 2 วัน เมล็ดจะงอกพันวัสดุเพาะ เอาหนังสือพิมพ์ออก

เตรียมแปลงย้ายปลูก (ก่อนปลูก 7 วัน)

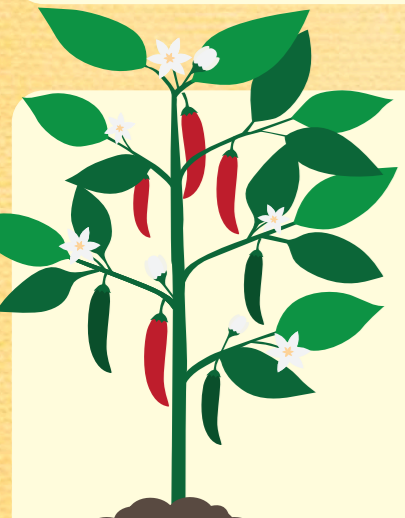
เตรียมแปลง

- ไถดะและไถแปรตากดินอย่างน้อย 14 วัน ใส่ปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่
- ไถพรวนและขึ้นแปลง โดยมีร่องระบายน้ำระหว่างแปลง
- รดน้ำให้ชุ่ม

ย้ายปลูก

- ระยะปลูก 50x60 ซม.
- ย้ายปลูกหลุมละ 1 ต้น *ควรย้ายช่วงเย็น*

หลังย้ายปลูก

ให้ปุ๋ย 3 ระยะ

- เจริญเติบโต ช่วง 15-45 วัน
- ติดดอก-ติดผล ช่วง 46-90 วัน
- ติดผล-เก็บเกี่ยว ช่วง 90-120 วัน

ตัดแต่งกิ่งค้าง

ลดการแพร่ระบาดของโรคและแมลงได้มาก

- ตัดกิ่งล่างก่อนที่จะแตกง่ามและเด็ดดอกง่ามที่ 1-4 ออกทั้งหมด
- ใช้ไม้ไผ่ทำค้าง 2 ฟัง ยึดห่างกัน 3 เมตร แล้วชิงตาข่ายให้ตั้ง

ป้องกันกำจัดโรคและแมลง

- ฉีดพ่นสารเคมีสลับกับสารสกัดพริกข่า ในระยะต้นกล้า เจริญเติบโต ออกดอก และติดผล

การให้ปุ๋ยพริกในแปลง

เลือกใช้ปุ๋ยเคมีสูตรผสมหรือปุ๋ยเคมีที่ผสมจากปุ๋ยเดี่ยว โดยอ้างอิงจากอัตราส่วนปุ๋ยเคมีสูตรผสม 13-13-21 อย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของเกษตรกรแต่ละท่าน การให้ปุ๋ยจะให้หลังย้ายปลูกทุกๆ 15 วัน จนถึงระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต

อายุหลังย้ายปลูก (วัน)	ปุ๋ยเคมีสูตรผสม 13-13-21 (กก./ไร่)	แคลเซียม
ปุ๋ยรองพื้น ^o	48.0 ^o	-
15	24.0	-
30	24.0	-
45	24.0	-
60	20.0	1.8
75	20.0	1.8
90	20.0	1.8
105	20.0	1.8
120	20.0	1.8
135	12.0	-
150	12.0	-
รวม	244.0	9.0

อายุหลังย้ายปลูก (วัน)	ปุ๋ยเคมีที่ผสมจากปุ๋ยเดี่ยว (อ้างอิงจากอัตราส่วนปุ๋ยเคมีสูตรผสม 13-13-21)			
	15-0-0 (กก./ไร่)	0-46-0 (กก./ไร่)	0-0-60 (กก./ไร่)	แคลเซียม
ปุ๋ยรองพื้น ^o	41.6 ^o	13.6	16.8	-
15	20.8	6.8	8.4	-
30	20.8	6.8	8.4	-
45	20.8	6.8	8.4	-
60	17.3	5.7	7.0	1.8
75	17.3	5.7	7.0	1.8
90	17.3	5.7	7.0	1.8
105	17.3	5.7	7.0	1.8
120	17.3	5.7	7.0	1.8
135	9.78	3.4	4.2	-
150	9.78	3.4	4.2	-
รวม	210.1	69.3	85.4	9.0

วิธีให้ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยรองพื้นในขั้นตอนเตรียมแปลงและใส่ปุ๋ยคอกปริมาณ 2-3 ตัน/ไร่
- ปริมาณการให้ปุ๋ยเคมีสูตรผสมที่แนะนำในแต่ละระยะการเจริญเติบโต โดยสูตร 13-13-21 สามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาดทั่วไป
- ปริมาณการให้ปุ๋ยเคมีที่ผสมจากปุ๋ยเดี่ยว (15-0-0, 0-46-0 และ 0-0-60) โดยอ้างอิงจากอัตราส่วนปุ๋ยเคมีสูตรผสม 13-13-21 ที่แนะนำในแต่ละระยะการเจริญเติบโต

ที่มา: คู่มือการจัดการพริกมะเขือเทศ โดย ศ.ดร.สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร และคณะ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การฉีดพ่นสารเคมีและสารสกัด

สารป้องกันกำจัดหนอน

- กลุ่ม 1 โซฟลูทริน
- กลุ่ม 2 แลนดาโซยาโลทริน
- กลุ่ม 3 อะบาเม็กตินไฮเพอร์เมทริน (หนอนใยผัก)

สารป้องกันกำจัดโรวงาและเพลี้ยอ่อน

- กลุ่ม 1 ฟิโปรนิล
- กลุ่ม 2 อิมิดาโคลพริด
- กลุ่ม 3 คาโบซัลแฟน

สารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ

- กลุ่ม 1 ฟิโปรนิล, ฟลูเพนออกซุรอน
- กลุ่ม 2 อิมิดาโคลพริด
- กลุ่ม 3 คาบาริล, คาโบซัลแฟน

สารป้องกันกำจัดโรวงาและเพลี้ยอ่อน

- กลุ่ม 1 ฟิโปรนิล
- กลุ่ม 2 อิมิดาโคลพริด
- กลุ่ม 3 คาโบซัลแฟน

หมายเหตุ

- สารเคมีกลุ่มที่ 1 ออกฤทธิ์อ่อน ใช้ป้องกัน
- สารเคมีกลุ่มที่ 2 ออกฤทธิ์ปานกลาง ใช้ป้องกัน
- สารเคมีกลุ่มที่ 3 ออกฤทธิ์รุนแรง ใช้เมื่อระบาดอย่างรุนแรง

สารป้องกันกำจัดโรวงา

- กลุ่ม 1 แมนโคเซบ (รอนาดัง, ราสนิม, แอนแทรกโนส)
- กลุ่ม 2 คาร์เบนดาซิม (ไบจูด, แอนแทรกโนส, ราเบ็ง)
- กลุ่ม 3 เมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคเซบ (เชื้อราและแอนแทรกโนส)

อาหารเสริมและอื่น ๆ

- ระยะการเจริญทางลำต้น ถึง ใบ: คอมบี 1, บีพลัส, ปุ๋ยเกล็ดสูตร 30-20-10 และ TE (ธาตุรองเสริม)
- ระยะออกดอกและติดผล: แคลเซียมโบรอน, เฟลตรอน, ปุ๋ยเกล็ดสูตร 10-52-17 และ TE (ธาตุรองเสริม)
- ระยะเจริญของผลและเมล็ด: แคลเซียมโบรอน, เฟลตรอน, ปุ๋ยเกล็ดสูตร 9-27-34 และ TE (ธาตุรองเสริม)

ที่มา: คู่มือการจัดการพริกมะเขือเทศ โดย ศ.ดร.สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร และคณะ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แมลงศัตรูที่สำคัญ

เพลี้ยไฟพริก

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ยอด ตาดอก ดอก ใบหรือยอดพริก ขอบใบ บิดงอมันขึ้น ถ้าเกิดการกรำกับดอก ดอกจะร่วง ไม่ติดผล ใช้สารเคมีกำจัด เช่น คาร์บาริล (เซฟวิน 85) ฟิโปรนิล

แมลงหวี่งาอายุสาว

ระบาดมากในฤดูแล้ง ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ใบหงิกงอ เหี่ยวแห้ง ต้นแคระแกร็น ฉีดพ่นด้วยเชื้อราบีวาเวอเรีย พืชสมุนไพร และใช้สารเคมี เช่น อิมิดาโคลพริด คาร์โบซัลแฟน หรือฟิโปรนิล

เพลี้ยอ่อน

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใบอ่อน ยอดอ่อน ช่อดอก จะถ่ายมูลเป็นน้ำหวาน เกิดราดำ ต้นพริกสังเคราะห์แสงได้น้อย การเจริญเติบโตของต้นพริกชะงัก ดอกร่วง

หมั่นตรวจแปลง ตรวจสอบประชากรแมลง ตัดแต่งแปลงให้โปร่ง สะอาด ฉีดพ่นสารเคมีได้สะดวก

โรวงา

ตัวอ่อนจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อนและยอดอ่อนที่แตกใหม่ ใบม่วงงอลง ผิวใบหนา แข็งเปราะ หลังไม่มีสีน้ำตาลหรือเขียวเข้ม ถ้าทำลายยอด ยอดอ่อนแตกเป็นฝอยและชะงักการเจริญเติบโต ถ้าทำลายดอก กลีบดอกจะบิด ดอกแกร็น ถ้าทำลายผล ผิวด้านเหมือนเป็นโรคช้ำกลาก ถ้ารุนแรงต้นอาจตาย ฉีดพ่นสารเคมีบีโตนีลิมออยล์ กำมะถันผง อะบาเม็กติน ฟิโปรนิล

แมลงวันพริก

ตัวเต็มวัยวางไข่ในดอกพริก เมื่อฟักเป็นตัวหนอน จะกัดกินอยู่ภายในพริก เมื่อพริกเน่าเสียร่วงลงพื้น ตัวหนอนจะออกจากผลพริกและเข้าตักแด้ในดิน

หมั่นตรวจแปลง ตรวจสอบประชากรแมลง

หนอนกระตุ๊ก

ผีเสื้อออกไข่เป็นกลุ่ม ฟักเป็นตัวจะกัดกินผิวใบ เมื่อหนอนโตขึ้นจะแยกกลุ่มออกกัดกินใบ ดอก และผลอ่อน

หมั่นตรวจแปลง และทำลายกลุ่มไข่หนอนหรือตัวหนอน

รักษาความสะอาดแปลง เก็บผลพริกที่มีอาการออกจากแปลง เฝ้าหรือฝังทำลาย

หนอนเจาะสมอฝ้าย

กัดกินได้ทุกส่วนของต้น หนอนมีขนาดใหญ่ ต้านทานต่อยาฆ่าแมลง

โรคของพริก

ยอดไหม้

ยอดพริกไหม้เน่าเป็นสีน้ำตาล มีเส้นใยปกคลุม

ใบหงิกเหลือง

ใบม้วนงอ บิดเบี้ยว มีสีเหลือง ขาวซีด

ไวรัสใบด่าง

ใบยอดเรียวยาว ผิดรูป ใบแก่และใบยอด มีรอยด่างวงแหวนกระจายตามเนื้อใบ

ใบจุดแบคทีเรีย

มีจุดดำน้ำสีน้ำตาลเข้มที่ท้องใบ กลางแผลมีรูโหว่ ขอบแผลสีเหลือง

จุดตาบ

ใบมีแผลกลมขอบเรียบ สีน้ำตาลปนเทา น้ำตาลเข้ม กลางแผลมีจุดสีขาว

กึ่งไหม้

ผลยุบเป็นวงตุ่มสีน้ำตาล/ดำ กระจายทั่ว

เหี่ยวเฉา

ต้นยังเขียวสดแต่ลำต้นเหี่ยวเฉาพลัด ท่อลำเลียงภายในต้น เป็นสีน้ำตาล มีน้ำสีขาวขุ่นไหลออกจากลำต้นที่ตัดแช่น้ำ

ราเม็ดผักกาด

ต้นเหี่ยว มีเส้นใยขาว เม็ดสีขาวขุ่น/น้ำตาลที่โคนต้น

เน่าคอดิน

รอยช้ำ เส้นใยขาวที่โคนต้น ต้นกล้าเหี่ยวพับ

โคนและรากเน่า

ต้นค่อยๆ เหี่ยว มีแถบสีน้ำตาล จากโคนต้นถึงยอด ปลายรากดำ

เชื้อรา

โรคงูงแห้ง

เลือกเมล็ดพันธุ์ที่สะอาด ปลอดโรค ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่งโล่ง ควบคุมความชื้นในแปลง เก็บผลพริกที่เป็นโรค ออกจากแปลง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม แมนโคเซบ เบนโนมิล ทุก 7-10 วัน

โรคยอดไหม้

ใช้แคลบเป็นวัสดุเพาะกล้าไม่แน่นเกินไป เลี่ยงปลูกในพื้นที่ที่เคยเกิดการระบาดของโรค/พ่นยาป้องกันเชื้อรา ก่อนปลูก 2-3 วันกำจัดวัชพืชรอบแปลง ลดความชื้นในแปลงปลูก งดให้น้ำระบบสปริงเกลร งดเดินแปลงหลังฝนตก

โรคราแป้ง

ตรวจแปลงสม่ำเสมอ ฉีดสารเคมีป้องกันเมื่อพบการระบาดของโรค กำจัดใบร่วงในแปลงทันที กำจัดวัชพืช ในแปลงและรอบแปลง พ่นสารเคมีป้องกัน เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม

โรคจุดตาบ

เลือกกล้าที่ไม่มีอาการของโรคก่อนย้ายปลูก หมั่นสำรวจแปลง ถ้าเริ่มมีอาการ ฉีดพ่นสารเคมีบอร์โดมิกเจอร์ ป้องกันทันที งดให้น้ำระบบสปริงเกลร ทำความสะอาดแปลงปลูกสม่ำเสมอ

โรคเน่าคอดิน

คลุกเมล็ดด้วยยาป้องกันเชื้อรา เลี่ยงเพาะกล้าในแปลง ทำความสะอาดภาชนะ ก่อนนำถาดมาใช้ใหม่ ตากแดดหรืออบนึ่งวัสดุเพาะกล้า พบการเกิดโรคให้ถอนทิ้ง ใช้เคมีราดต้นหรือถาดต้นกล้า

โรคราเม็ดผักกาด

เลี่ยงปลูกในพื้นที่ที่เคยเกิดการระบาดของโรค ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยเพิ่มศัตรูธรรมชาติในดิน กำจัดพืชที่เป็นโรค จากแปลงและไกลปลูกไม่น้อยกว่า 30 ซม. งดให้น้ำตามร่อง ใช้พลาสติกคลุมแปลงแทนฟางข้าว ปลูกพืช หมุนเวียน อย่างน้อย 2 ปี เช่น ข้าวโพด หรือพืชกินใบ ใช้สารเคมีป้องกันโรค เช่น คาร์เบนดาซิม

โรคโคนและรากเน่า

ป้องกันการขังของน้ำในแปลง เลี่ยงการให้น้ำตามร่อง เพาะกล้าในวัสดุหรือพื้นที่ปลอดโรค หมั่นทำความสะอาด เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร กำจัดและเผาทำลายต้นที่เป็นโรคปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวโพด ถั่ว ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างของดิน และเพิ่มศัตรูธรรมชาติในแปลงปลูก ใช้พันธุ์ต้านทาน

แบคทีเรีย

โรคใบจุดแบคทีเรีย

ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่นำเชื้อถือ ใช้พันธุ์ต้านทานโรค จัดระยะปลูกให้เหมาะสม งดให้น้ำระบบสปริงเกลร ติดต่อกัน 5 วัน ทำความสะอาดอุปกรณ์การเกษตร หรือใช้สารเคมีกลุ่มคอปเปอร์ไฮดรอกไซด์

โรคเหี่ยวเฉา

เลี่ยงพื้นที่ที่มีประวัติการเกิดโรค กำจัดต้นที่เป็นโรคและเผาทำลายทิ้ง เลี่ยงให้น้ำตามร่อง ปลูกพืชหมุนเวียน 3-5 ปี ทำความสะอาดอุปกรณ์การเกษตร

ไวรัส

โรคใบหงิกเหลือง

โรคไวรัสใบด่าง

โรคไวรัสเส้นใบด่างประพริก

โรคไวรัสใบจุดวงแหวน

กำจัดแมลงหริ่งที่พาหะของโรค ทำความสะอาดแปลงให้โปร่ง กำจัดวัชพืชที่เป็นแหล่งอาศัยของแมลงหริ่งขาว ต้นกล้า ควรอยู่ในโรงเรือนที่กางมุ้ง ใช้วัสดุคลุมแปลงที่สะท้อนแสงสีเทาหรือดำ ปลูกพืชเป็นแนวป้องกันรอบแปลงพริก เช่น ข้าวโพด ใช้สารเคมีกำจัดแมลง เช่น ไซเปอร์เมทริน คาร์บาริล บีโตเลียมอยล์ คอนฟิเตอร์ อาบาเมคติน ฟิโพรนิล

ข้อมูลโดย

ศ.ดร.สุชลา เตชะวงศ์เสถียร และคณะ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ 0 2564 7000 โทรสาร 0 2564 7004 อีเมล agritech@nstda.or.th www.nstda.or.th/agritec

เป็นพืชเศรษฐกิจและพืชวัฒนธรรมที่สำคัญของไทย เป็นพืชผักสำหรับปรุงอาหาร เป็นสมุนไพรรักษาโรค และปัจจุบันเป็นส่วนประกอบในยาและเครื่องสำอาง

พริก สด-แห้ง

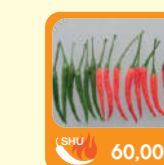
เรดชันฮัสซาน ผลยาว สีแดงเข้ม ทนทาน ต่อโรคและแมลง > 1 กิโลกรัมต่อต้น

เรดมูนฮัสซาน ผลยาว สีแดงเข้ม ทนทาน ต่อโรคและแมลง > 1 กิโลกรัมต่อต้น

ห้วยสีทนกาลพุกษ์ ผลยาว สีแดงสด ทนต่อโรค และแมลง

ห้วยสีทนขามแก่น 80 ผลดิบสีเขียวเข้ม ผลสุกสีแดงสด ผลแน่น ผลชี้ขึ้น ทนต่อโรคและแมลง > 3,000 กิโลกรัมต่อไร่

ช่อจินดา 80 ออกผลเป็นช่อ ผลดิบสีเขียวเข้ม ผลสุกสีแดงเข้ม ผลชี้ขึ้น ทนต่อโรค และแมลง > 3,000 กิโลกรัมต่อไร่

หนุ่มเขียวตอง 80 ผลอ้วนหนา ผลอ่อนสีเขียวสด ผลสุกสีส้มแดง > 3,000 กิโลกรัมต่อไร่

ยอดสนเข็ม 80 ผลดิบสีเขียวเข้ม ผลสุกสีแดงสดผลชี้ขึ้น เนื้อแน่น ทนต่อโรคและแมลง > 3,000 กิโลกรัมต่อไร่

พริก แห้ง

พริก สด-แห้ง

จินดานิล 80 ผลดิบสีเขียว ผลสุกสีแดงเข้ม ผลชี้ขึ้น > 3,000 กิโลกรัมต่อไร่

หนุ่มมอดินแดง ผลดิบสีเขียวอ่อน ผลสุกสีแดงสด

พริกสด ทำซอส

หยกเขียวมอดินแดง ผลสีแดงเข้ม เนื้อบาง ก้านยาว มีกลิ่นหอม

หยกขาวมอดินแดง ผลสีแดงสด เนื้อบาง ก้านยาว มีกลิ่นหอม

อุตสาหกรรม ยา

เยลล์มูน ผลสีเหลืองส้ม ทนทานต่อโรค

ทับทิมมอดินแดง ผลสีแดงสด เนื้อหนา ก้านยาว ทนทานต่อโรคและแมลง

เพชรมอดินแดง ผลสีแดงสด ทนทานต่อโรค และแมลง ปลูกในสภาพไร้อากาศ

อักษิพีรอส ต้นสูงใหญ่ ผลสีแดงสด ปลูกในสภาพโรงเรือน

*สายพันธุ์พริกเกิดจากการปรับปรุงพันธุ์โดย ศ.ดร.สุชลา เตชะวงศ์เสถียร และคณะ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) *สารแคปไซซินอยด์ (capsaicinoids) เป็นสารให้ความเผ็ดที่อยู่ในพริก มีหน่วยวัดเป็น เอสโควิลล์ (Scoville Heat Unit: SHU)